

af Clever, dernæst Undervisningstidens Længde og endelig til hvende og sidst Tilshnet med Skolerne. Jeg kan begynde med det første, Lønningerne. Der er jeg naturligvis den høje Regering taknemmelig for, at den er gaaet noget højere med Lønningerne, end de nu ere. Men efter min Mening er Begyndelseslønnen for de yngre Lærere, der er fastsat til for Førstelærere en Mindsteløn af 700 Kr. og for Andenlærere en Mindsteløn af 400 Kr., alt for tarvelig. Det nytter ikke, at man siger, at hvert femte Aar faa de et Alderstillaeg, thi naar man gaar ud fra, at en Lærer bliver Lærer i en Alder af 23, 24, 25 Aar, vil der ikke gaa mange Aar, inden han er gift. Dertil kan man jo sige, at det har han ikke Lov til, naar han ikke har Raad til det. Men man maa tage Forholdene, som de ere. Ude paa Landet gifte Folk sig jo, som bekendt, meget tidligere end inde i Købstæderne (Modsigelse). Ja, derom kan der jo være forskellige Anskuelser, men jeg ved at undertiden faa vi Soldater ind i Tjenesten, som ere indtalbte med 22 Aars Alderen og i 2—3 Aar have været gifte og have 3—4 Børn (Munterhed). Ja, det er sørgeligt, men sandt, mine Herrer. Det være nu, som det være vil, vist er det, at, naar en Lærer først er ansat, vil det i mange Tilfælde ikke vare længe, førend han vil indtræde i den hellige Ægteskab, og selvfølgelig fordres der mere for en Førstelærer at begynde med end 700 Kr. og for en Andenlærer mere end 400 Kr. Det vil ellers gaa disse Lærere, som begynde med en lille Begyndelsesløns saaledes, at de maa gøre Gæld, og naar de faa Alderstillaeg, maa de benytte dette til at afbetale deres Gæld, og saa ere de lige daarlig hjulpne. Hvis man af pefuntiare Hensyn ikke kan gaa til højere Lønninger for denne vigtige Klasse af Bestillingsmænd, kunde man dog hjælpe uden Udgift for Statskassen, nemlig ved at sætte Begyndelseslønnen højere, og saa lade Alderstillaegene blive noget mindre, saaledes at — for at blive velforstaaet — selve den Sum, der gaar med fra den Tid, da Læreren bliver ansat, og indtil han bliver Lærer paa ældste Lønning, er den samme, men fordelt paa en anden Maade paa de forskellige Aar. Jeg tror, at den unge Lærer vilde være bedre stillet, naar han blev fri for at gøre Gæld i Begyndelsen ved at faa en forholdsvis større Begyndelsesløns og saa mindre Alderstillaeg hvert femte Aar. Bedst vilde det imidlertid være, om han kunde beholde de nu bestemte Alderstillaeg og samtidig gaa til en større Begyndelsesløns. Denne er nemlig efter min Mening for lille, og jeg ved fra andre Samskoleklasser og

navnlig fra den, hvortil jeg hører, og hvor Begyndelseslønnen ogsaa er meget lille, hvad det vil sige. Den betyder nemlig, at de unge Mænd begynde med at gøre Gæld, den høber sig saa op, og naar de endelig naa til de bedre Lønningstillæg, er det umuligt at blive fri for den trykkende Gæld, og Trykket af den følger dem hele deres Liv igennem. Skal en Lærer være dygtig til sin Gerning, maa han imidlertid først og fremmest ikke være trykket af økonomiske Sørger. — Naar der fra forskellige ærede Medlemmers Side har været Tale om saa mange ny Skoler, saa har jeg ikke sat mig saa nøje ind i, hvor mange ny Lokaler der ere fornødne, men jeg vil dog henlede Opmærksomheden paa, om det ikke var det retteste, at det blev paabudt, at disse Lokaler skulde opføres under noget mere Hensyn til Hygiejnens Røgt og Pleje, end Tilfældet er mange Steder paa Landet, hvor Lokalerne ere for smaa og daarlige. Nu vil jeg ganske vist indrømme, at, naar Børneantallet i Skolen bliver forringet i alle Klasser, vil det hjælpe noget, men efter mit Kendskab til mange Skoler, er det saaledes nu, at, naar Børn møde fuldtalig i Skolen, maa man skaffe frisk Luft og Ventilation i Værelserne ved at aabne Vinduer og Døre, og jeg tror ikke, at dette er den Maade, hvorpaa man skal sørge for Lærernes eller Børnernes Sundhed. Det er blot en Hensetting, jeg gør til det eventuelle Udvalg, om der ikke skulde kunne gøres noget i Retning af at faa de Lokaler, der skulle staves til Bejse, opførte med en saadan Skønsomhed, at det bliver gode, tidsvarende Lokaler for Skolen. — Hvad Antallet af Clever angaar, er jeg meget glad ved, at Maksimumtallet er sat til 35, og jeg kan som gammel praktisk Lærer med Erfaring fra mange Skoler paa ingen mulig Maade være med til at sætte Tallet højere, snarere bør det sættes lavere. For det første er der nemlig, naar Børneantallet i en Klasse er mindre stort, mere Rimelighed for, at de forskellige Børn ikke komme til at staa hinanden altfor fjernt i aandelig Henseende, men dernæst og navnlig kan ogsaa en Lærer med sin bedste Vilje, naar han skal have over 35 Børn i Klassen — der har været talt om 40 og derover — ikke øse tilstrækkelig Tid til hvert enkelt Børns Undervisning. Han maa saa jasse Undervisningen over med en Haresod, og det er ikke rigtigt at tvinge en Lærer dertil, naar han ellers er dygtig og samvittighedsfuld og ved at have et mindre Antal Børn i en Klasse kunde faa et bedre Resultat frem. Nu vil man maaske indvende: Ja, men det koster mange Penge for Kommunerne til Bygning af Lokaler,